

14.03.2025

Situația financiară a sectorului bancar pentru anul 2024

Situația financiară a sectorului bancar, conform datelor prezentate de către bănci, este caracterizată prin creșterea activelor, a creditelor, a fondurilor proprii, a depozitelor persoanelor fizice și a depozitelor persoanelor juridice.

Creditele neperformante în valoare absolută și creditele expirate au înregistrat o diminuare. Respectiv, indicatorii calității portofoliului au înregistrat o îmbunătățire comparativ cu finele anului precedent.

Profitul aferent exercițiului în comparație cu perioada similară a anului precedent s-a micșorat, preponderent, ca urmare a diminuării veniturilor din dobânzi, în principal, din cauza diminuării veniturilor obținute din investițiile în titluri de datorii (VMS, CBN) și a veniturilor din mijloacele plasate la BNM (rezerve obligatorii). Concomitent, s-au majorat veniturile obținute din activitatea de creditare.

Totodată, s-a micșorat rata fondurilor proprii, ca urmare a creșterii cuantumului total al expunerii la risc cu 15 406,8 milioane lei (22,0%) (majorarea creditelor).

La situația din 31.12.2024, în Republica Moldova activau 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei.

Situația financiară a sectorului bancar și conformarea cu reglementările prudențiale

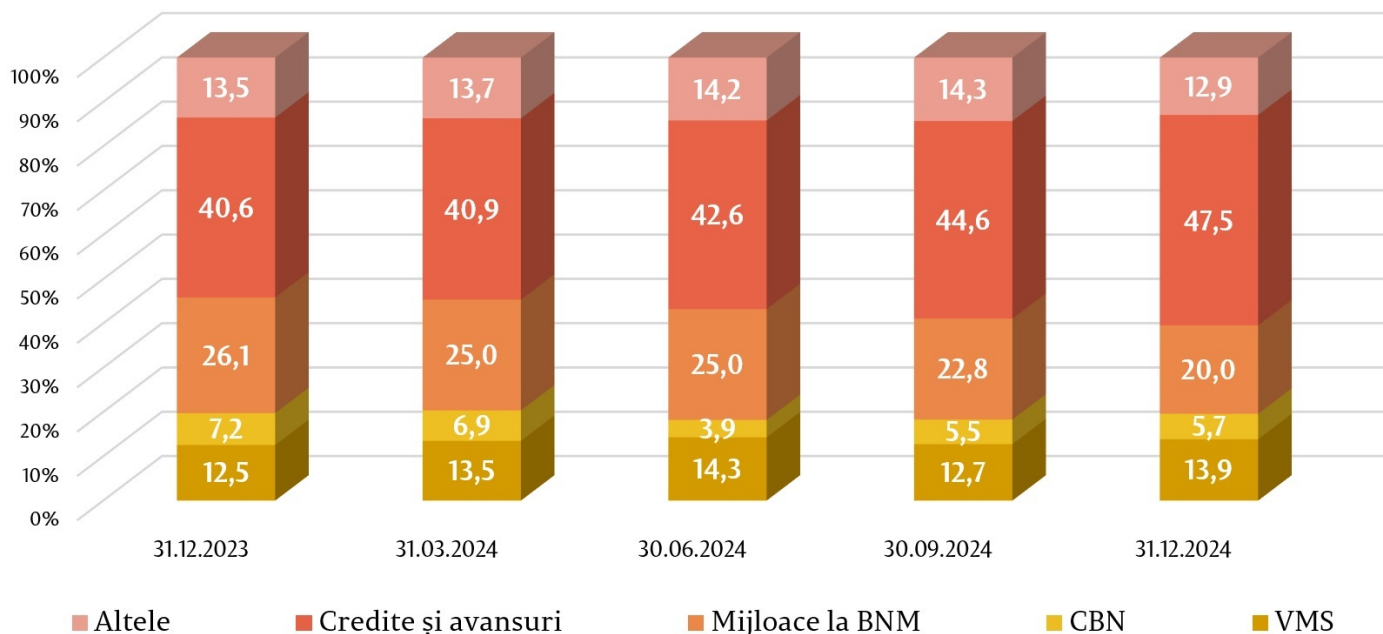
La 31.12.2024, situația din sectorul bancar, reflectată în baza rapoartelor prezentate de către bănci, a înregistrat următoarele tendințe:

Activele și obligațiunile

Activele totale au constituit 170 175,0 milioane lei, majorându-se față de finele anului precedent cu 10,6% (16 320,4 milioane lei).

În structura activelor, ponderea cea mai mare a revenit articolului din bilanț „Credite și avansuri la cost amortizat”, care a constituit 47,5% (80 823,9 milioane lei), fiind în majorare cu 6,9 puncte procentuale (p.p.) față de finele anului precedent. Ponderea mijloacelor plasate la BNM a constituit 20,0% (33 991,8 milioane lei), fiind în descreștere cu 6,1 p.p., iar ponderea investițiilor băncilor în valorile mobiliare de stat și în certificatele BNM a reprezentat 19,6% (33 352,4 milioane lei), fiind în descreștere cu 0,2 p.p. Restul activelor, care constituie 12,9% (22 006,9 milioane lei), sunt menținute în alte bănci în numerar, imobilizări corporale, imobilizări necorporale etc. Ponderea acestora s-a micșorat cu 0,6 p.p. comparativ cu sfârșitul anului 2023.

Structura activelor (%)

(1)

Soldul brut (prudențial) al creditelor a constituit 47,5% din totalul activelor sau 80 824,6 milioane lei, majorându-se pe parcursul perioadei analizate cu 26,5% (16 929,1 milioane lei).

Cea mai mare creștere a fost înregistrată la creditele acordate pentru procurarea / construcția imobilului - cu 5 324,8 milioane lei (40,1%) până la 18 607,0 milioane lei, la creditele de consum – cu 3 561,0 milioane lei (31,8%) până la 14 760,9 milioane lei, la creditele acordate comerțului – cu 2 595,6 milioane lei (18,2%) până la 16 834,3 milioane lei, la creditele acordate industriei energetice – cu 936,3 milioane lei (125,0%) până la 1 685,4 mil. lei, la creditele acordate în domeniul construcțiilor – cu 867,6 milioane lei (73,1%) până la 2 054,1 milioane lei, la creditele acordate mediului financiar nebancar – 729,6 mil. lei (26,5%) până la 3 487,2 mil. lei, la creditele acordate în domeniul prestării serviciilor – cu 688,5 milioane lei (31,8%) până la 2 856,8 milioane lei, la creditele acordate agriculturii – cu 557,5 milioane lei (12,3%) până la 5 079,3 milioane lei.

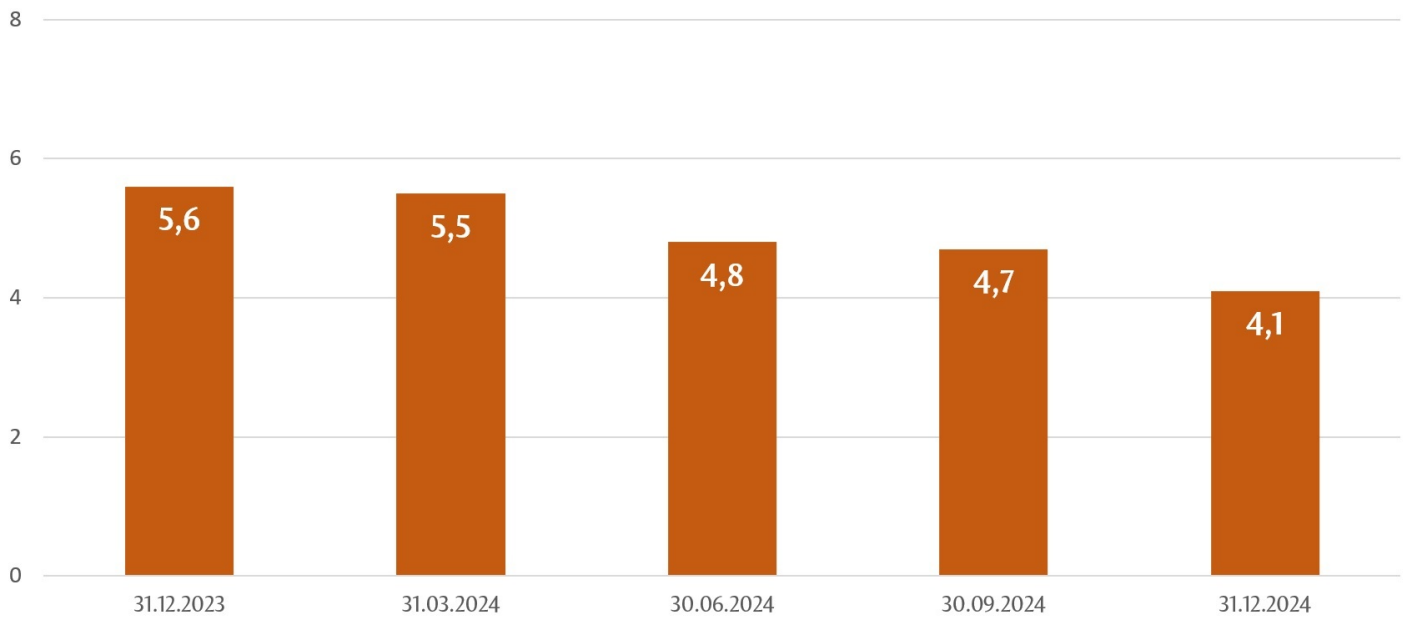
Totodată, cea mai mare descreștere pe parcursul anului 2024 a fost înregistrată la alte credite - cu 45,2 milioane lei (2,0%) până la 2 245,0 milioane lei.

Pe parcursul perioadei de referință, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor s-a micșorat cu 1,4 p.p., constituind 4,1% la 31.12.2024, indicatorul menționat variind de la 2,6% până la 10,8%, în funcție de bancă.

Totodată, creditele neperformante în valoare absolută s-au micșorat cu 5,5% (193,3 milioane lei) până la 3 353,8 milioane lei.

De asemenea, în perioada analizată s-au micșorat creditele expirate cu 24,1% (492,0 milioane lei) până la 1 546,9 milioane lei. Ponderea creditelor expirate în totalul creditelor a constituit 1,9%, micșorându-se cu 1,3 p.p. în comparație cu 31.12.2023, variind de la 0,0% până la 5,2%, în funcție de bancă.

Ponderea creditelor neperformante în total credite (%)

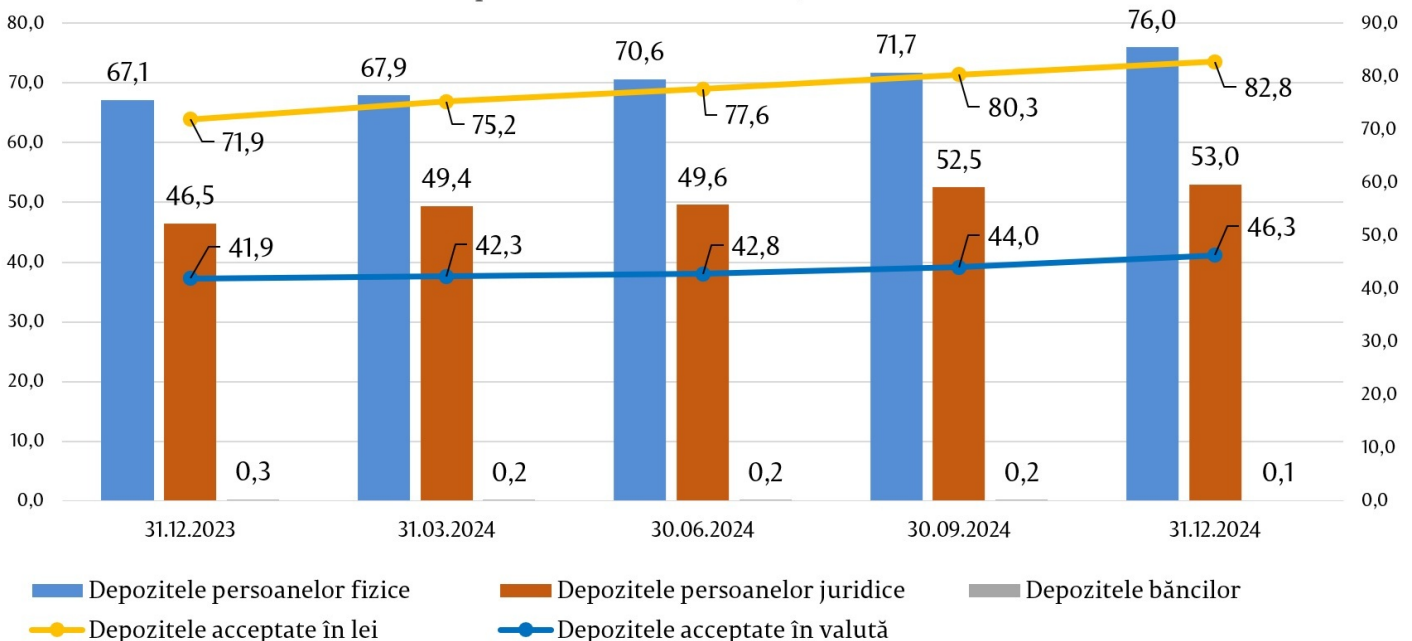

[2]

Totodată, în perioada de referință s-a înregistrat majorarea soldului total al depozitelor cu 15 245,0 milioane lei sau cu 13,4%, constituind 129 091,7 milioane lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 58,8% din totalul depozitelor, depozitele persoanelor juridice – 41,1% și depozitele băncilor - 0,1%), ca urmare a creșterii soldului depozitelor persoanelor fizice cu 8 886,2 milioane lei (13,2%) până la 75 958,4 milioane lei și al depozitelor persoanelor juridice cu 6 504,6 milioane lei (14,0%) până la 53 012,0 milioane lei.

În totalul depozitelor, 64,1% au revenit depozitelor în lei, soldul majorându-se cu 10 870,2 milioane lei (15,1%) comparativ cu sfârșitul anului precedent și a constituit 82 767,8 milioane lei la 31.12.2024. Depozitele în valută au constituit 35,9% din totalul depozitelor, soldul acestora s-a majorat pe parcursul perioadei de referință cu 4 374,8 milioane lei (10,4%), alcătuiind 46 323,9 milioane lei.

Depozitele sectorului bancar, miliarde lei

[3]

Veniturile și rentabilitatea

La 31.12.2024, profitul în sectorul bancar a însumat 3 973,6 milioane lei, micșorându-se cu 116,5 milioane lei (2,8%)

comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Micșorarea profitului a fost determinată de diminuarea veniturilor din dobânzi cu 2 551,4 milioane lei (22,3%). Totodată, s-au majorat veniturile din diferențele de curs valutar cu 342,1 milioane lei (18,0%) și veniturile din onorarii și comisioane cu 316,0 milioane lei (9,6%). Concomitent, s-au micșorat cheltuielile cu dobânzile cu 1 964,3 milioane lei (43,6%), iar cheltuielile neaferele dobânzilor (cheltuielile privind onorarii și comisioane, cheltuielile administrative, provizioanele, deprecierea activelor financiare și nefinanciare etc.) s-au majorat cu 474,5 milioane lei (5,8%).

Veniturile totale au constituit 15 197,1 milioane lei, micșorându-se comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 1 606,3 milioane lei (9,6%), dintre care veniturile din dobânzi au constituit 58,6% (8 911,8 milioane lei), iar veniturile neaferele dobânzilor – 41,4% (6 285,3 milioane lei).

Concomitent, cheltuielile totale au constituit 11 223,5 milioane lei, micșorându-se comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 1 489,8 milioane lei (11,7%), dintre care cheltuielile cu dobânzile au constituit 22,7% (2 544,7 milioane lei), iar cheltuielile neaferele dobânzilor – 77,3% (8 678,8 milioane lei).

La 31.12.2024, rentabilitatea activelor a constituit 2,4%, fiind în descreștere cu 0,4 p.p. comparativ cu finele anului precedent, iar rentabilitatea capitalului a constituit 14,7%, de asemenea, fiind în descreștere cu 1,4 p.p. comparativ cu finele anului precedent.

Conformarea cu cerințele prudențiale

Pe parcursul anului 2024, băncile au continuat să mențină indicatorii lichidității la un nivel înalt, peste limitele reglementate.

Astfel, valoarea indicatorului lichidității pe termen lung (principiul I al lichidității) a constituit 0,76 (limita ≤ 1), variind de la 0,19 până la 0,86, în funcție de bancă, și majorându-se cu 0,07 în comparație cu finele anului 2023.

Principiul III al lichidității, care reprezintă raportul dintre lichiditatea efectivă ajustată și lichiditatea necesară pe fiecare bandă de scadență și care nu trebuie să fie mai mic de 1 pe fiecare bandă de scadență, de asemenea, a fost respectat de către toate băncile, variind de la 1,44 pe banda de scadență până la o lună inclusiv până la 74,75 pe banda de scadență între o lună și 3 luni inclusiv.

Indicatorul privind acoperirea necesarului de lichiditate pe sector a constituit 274,2% (limita $\geq 100\%$), variind de la 157,5% până la 1 671,4%, fiind în descreștere față de finele anului 2023 cu 7,9 p.p.

Conform rapoartelor prezentate de bănci la situația din 31.12.2024, rata fondurilor proprii totale pe sectorul bancar a înregistrat valoarea de 26,3%, fiind în micșorare cu 3,6 p.p. față de finele anului precedent, variind între 20,6% și 110,5%. Toate băncile au respectat indicatorul „Rata fondurilor proprii totale” ($\geq 10\%$).

De asemenea, toate băncile au respectat cerința indicatorului „Rata fondurilor proprii totale”, luând în considerare amortizoarele de capital.

La situația din 31.12.2024, fondurile proprii totale au constituit 22 433,5 milioane lei și au înregistrat o creștere de 7,3% (1 531,8 milioane lei). Creșterea fondurilor proprii a fost determinată de reflectarea de către unele bănci a profiturilor eligibile după desfășurarea adunărilor generale ale acționarilor și după obținerea permisiunii BNM privind includerea în fondurile proprii a profiturilor obținute.

La situația din 31.12.2024, băncile au respectat indicatorii prudențiali cu privire la expunerile mari și expunerile față de persoanele lor afiliate, cu excepția unei bănci, la care a fost înregistrată depășirea limitei de 30% a sumei valorii agregate a expunerilor din credite față de clienți sau un grup de clienți aflați în legătură, care constituie după mărime primele zece expuneri din credite în portofoliul total al creditelor, reprezentând 51,3%. În conformitate cu capitolul IV punctul 26 din Regulamentul cu privire la expunerile mari nr.109 din 5 aprilie 2019, depășirea limitei indicatorului menționat nu se consideră încălcare în cazul în care banca menține o cerință suplimentară de fonduri proprii privind excedentul respectiv

și respectă această cerință.

De asemenea, toate băncile au respectat limita poziției dominante pe piața bancară, fiind sub limita de 35% a acestui indicator privind mărimea activelor și depozitelor persoanelor fizice, cu excepția unei bănci, în cadrul căreia a fost înregistrată depășirea limitei de 35% a poziției dominante după mărimea depozitelor persoanelor fizice, constituind 35,8%, iar poziția dominantă pe piața bancară după mărimea activelor a constituit 35,0%, fiind la limita stabilită.

Dezvoltarea cadrului legislativ național și armonizarea acestuia cu legislația UE

Pe parcursul anului 2024, Banca Națională a Moldovei (BNM) a menținut activitățile aferente elaborării și actualizării actelor normative secundare întru aplicarea Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor și promovarea cerințelor Basel III.

În acest context, prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.03/2024, s-au operat modificări la Regulamentul nr.292/2018 cu privire la cerințele față de membrii organului de conducere al băncii, al societății financiare holding sau holding mixte, conducătorii sucursalei unei bănci din alt stat, persoanele care dețin funcții-cheie și față de lichidatorul băncii în proces de lichidare, fiind incluse cerințe diferențiate privind calitatea persoanelor care sunt numite în funcția de conducător al organului executiv al băncii.

De asemenea, s-au operat modificări la Planul de conturi al evidenței contabile în băncile din Republica Moldova care a avut drept scop actualizarea și perfecționarea contabilității în cadrul băncilor, inclusiv în contextul implementării în domeniul tehnologiilor financiare a plăților instant. Totodată, modificările efectuate în Planul de conturi au vizat ajustări elaborate în baza modificărilor actelor normative și a solicitărilor parvenite din partea băncilor.

Totodată, au fost efectuate modificări la Regulamentul nr.41/1997 cu privire la poziția valutară deschisă a băncii, și anume prin completarea cu conturi noi a anexei nr.2 „Modul de întocmire a raportului „Poziția valutară deschisă a băncii” aferente poziției care include echivalentul în lei moldovenești al soldurilor conturilor curente în valută ale persoanelor juridice rezidente, persoanelor fizice rezidente care practică activitate de întreprinzător sau alt gen de activitate și ale persoanelor fizice rezidente.

Prin Hotărârea Comitetului executiv nr.177 din 27.06.2024 s-au operat modificări la Instrucțiunea cu privire la prezentarea de către bănci a rapoartelor COREP în scopuri de supraveghere, aprobate prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.117/2018.

Această instrucțiune (COREP) a fost completată cu prevederi aferente unui instrument nou de supraveghere a lichidității (lichiditatea pe benzi de scadență) care va permite BNM să monitorizeze mai eficient lichiditatea băncilor. Formularul C 66.01 Benzi de scadență este un raport în baza căruia băncile vor prezenta informația despre viitoarele fluxuri de numerar contractuale generate de toate elementele bilanțiere și extrabilanțiere, precum stocul de active negrevate de sarcini sau de alte surse de finanțare de care dispune banca din punct de vedere juridic și practic, ieșirile contingente și elementele-memorandum repartizate pe benzi de scadență. Informația furnizată de către bancă va servi drept bază pentru monitorizarea suplimentară a lichidității de către BNM în vederea asigurării, la necesitate, prin instrumentele aflate la dispoziția supraveghetorului, menținerea unui nivel adecvat de active lichide.

Corespunzător, raportul reprezintă un instrument de monitorizare de către BNM a decalajelor dintre intrările și ieșirile contractuale de lichiditate ale băncii pentru intervale de timp definite. Instrumentul de monitorizare reprezentat de benzile de scadență acoperă fluxurile contractuale și ieșirile contingente.

Totodată, menționăm că raportul C 66.00 Benzi de scadență, conform celor mai bune practici europene, se utilizează la evaluarea lichidității băncii în cazul acordării asistenței de lichiditate în situații de urgență.

De asemenea, a fost publicat pentru transparență decizională proiectul Hotărârii Comitetului executiv al BNM „Pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea contabilității în bănci și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (aprobarea în redacție nouă și abrogarea Regulamentului privind organizarea contabilității, precum

și abrogarea Regulamentului privind cerințele față de documentele contabile interne).

Elaborarea proiectului este condiționată de necesitatea de actualizare și perfecționare a cadrului normativ privind organizarea contabilității conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară și actelor normative, având în vedere că unele prevederi nu mai corespund cerințelor de reglementare. Totodată, ținând cont de volumul modificărilor, s-a considerat oportună abrogarea Hotărârii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.238/2002 privind aprobarea Regulamentului privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova și, respectiv, aprobarea în redacție nouă a Regulamentului privind organizarea contabilității.

Prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.290 din 14.11.2024 au fost operate modificări la Regulamentului cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 231/2011, care au avut drept scop corelarea regulamentului cu terminologia și cerințele prevăzute în cadrul normativ actual și amendarea unor prevederi ale regulamentului ca urmare a practicii de supraveghere și propunerilor comunității bancare, și anume ce ține de modificarea listei activelor și angajamentelor condiționale care cad sub incidența regulamentului, reclassificarea activelor/angajamentelor condiționale conform unor noi criterii stabilite, precum și majorarea nivelului sumei creditelor în vederea clasificării acestora.

De asemenea, prin hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.329 din 19.12.2024 pentru aprobarea, modificarea și abrogarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (privind cerința de acoperire a necesarului de lichiditate și cerința de finanțare stabilă):

1. A fost abrogat Regulamentul privind cerințele de acoperire a necesarului de lichiditate pentru bănci, aprobat prin HCE al BNM nr.44/2020 (din 01.07.2025).
2. A fost aprobat Regulamentul privind lichiditatea în redacție nouă, care intră în vigoare la 01.07.2025 și prin care:
 - se ajustează prevederile aferente cerinței de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) urmare modificărilor introduse în Regulamentul delegat (UE) nr.2015/61;
 - se stabilește cadrul normativ aferent cerinței de finanțare stabilă (NSFR) în conformitate cu prevederile Regulamentului UE nr.575/2013;
 - se stabilește că băncile vor raporta în moneda de raportare (MDL) la BNM, pe lângă indicatorul raportat în prezent lunar - LCR, și indicatorul NSFR raportat trimestrial;
 - se introduce necesitatea raportării de către bănci la BNM a lichidității pe benzi de scadență;
 - se stabilește termenul de 60 de zile lucrătoare pentru finalizarea procedurii de soluționare de către BNM a cererilor de aprobare prealabilă, derogare, aprobare, autorizare și impunerea unor condiții mai stricte.
3. A fost modificat Regulamentul cu privire la cerințele de publicare a informațiilor de către bănci. Băncile, începând cu 01.07.2025, vor afișa pe panourile din oficiile bancare, lunar, informația privind indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) și indicatorul de finanțare stabilă netă (NSFR), precum și componentele acestor indicatori.
4. A fost abrogat Regulamentului nr.28/1997 cu privire la lichiditatea băncii începând cu 01.07.2026. Pe parcursul unui an, băncile, pe lângă indicatorul NSFR, vor raporta în paralel și indicatorii aplicabili în prezent: lichiditatea pe termen lung (principiul I) și lichiditatea pe benzi de scadență (principiul III), fapt care va asigura continuitatea și monitorizarea eficientă a lichidității băncilor.

Prin hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.330 din 19.12.2024 „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (privind raportarea cerinței de acoperire a necesarului de lichiditate și cerinței de finanțare stabilă)“:

1. A fost aprobat noul format de raportare a cerinței de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR), care a fost ajustat în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/451 și concordat cu prevederile Regulamentului privind lichiditatea. Raportarea LCR pe bază individuală se va efectua lunar, la fel cum se efectuează și în prezent. Totodată, se introduce raportarea LCR pe bază consolidată, care se va prezenta cu o frecvență anuală.
2. A fost aprobat formatul și frecvența raportării cu privire la finanțarea stabilă (NSFR). Raportarea NSFR pe bază individuală se va efectua trimestrial, iar pe bază consolidată – anual.
3. Au fost introduse modificări redacționale aferente raportării indicatorilor de monitorizare a lichidității suplimentari (benzile de scadență).

4. A fost stabilit că din 13.07.2026 se abrogă raportarea principiului I și principiului III în conformitate cu prevederile Instrucțiunii nr.279/2011 privind modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor în scopuri prudențiale. Astfel, în decurs de un an în paralel cu NSFR se vor raporta și indicatorii de lichiditate aplicabili în prezent.

See also

Tags

[depozite](#) ^[4]

[credite](#) ^[5]

[statistics](#) ^[6]

[capitalul](#) ^[7]

[activele](#) ^[8]

[lichiditatea](#) ^[9]

[soldul creditelor](#) ^[10]

[profitul băncilor](#) ^[11]

[bank](#) ^[12]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/68143>

Related links:

[1] http://www.bnm.md/files/SF1_2.jpg [2] <http://www.bnm.md/files/Sf2.jpg> [3] http://www.bnm.md/files/SF3_3.jpg [4] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=depozite](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=depozite) [5] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=credite](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=credite) [6] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=statistics](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=statistics) [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=capitalul](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=capitalul) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=activele](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=activele) [9] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=lichiditatea](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=lichiditatea) [10] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=soldul creditelor](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=soldul creditelor) [11] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=profitul băncilor](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=profitul băncilor) [12] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=bank](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=bank)